

לומדים מחוץ לאולם: היעדרות אסטרטגית כבחירה מתוכננת בחינוך רפואי

כיצד פערים בין הוראה להערכה מעצבים
מחדש את נוכחות הסטודנטים

- Dr. Effrat Akiri
- Dr. Marina Tal
- Prof. Omer Barak

מטרות ושאלות המחקר

בעיית המחקר

- נוכחות נמוכה של סטודנטים בהרצאות

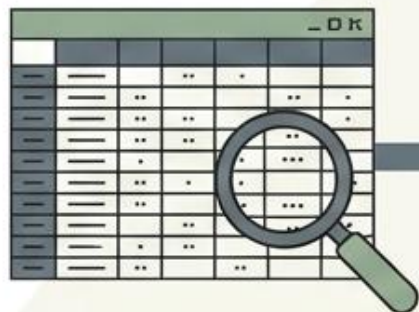
מטרת המחקר

- לבחון את דפוסי הנוכחות, את הגורמים המשפיעים על החלטות הסטודנטים, ואת אסטרטגיות הלמידה המועדפות עליהם.

שאלות המחקר

- (1) מהם דפוסי הנוכחות של סטודנטים פרה-קליניים לרפואה?
- (2) אילו גורמים משפיעים על החלטותיהם להגיע להרצאות פרונטליות?
- (3) כיצד קשורות אסטרטגיות הלמידה המועדפות להתנהגות הנוכחות?

Methodology – Sequential Exploratory design mixed method

שילוב מרכיבים
כמותיים ואיכותניים

מרכיב כמותי

מרכיב איכותני

שאלוני סטודנטים
לרפואה בשלבים
פרה-קליניים

208

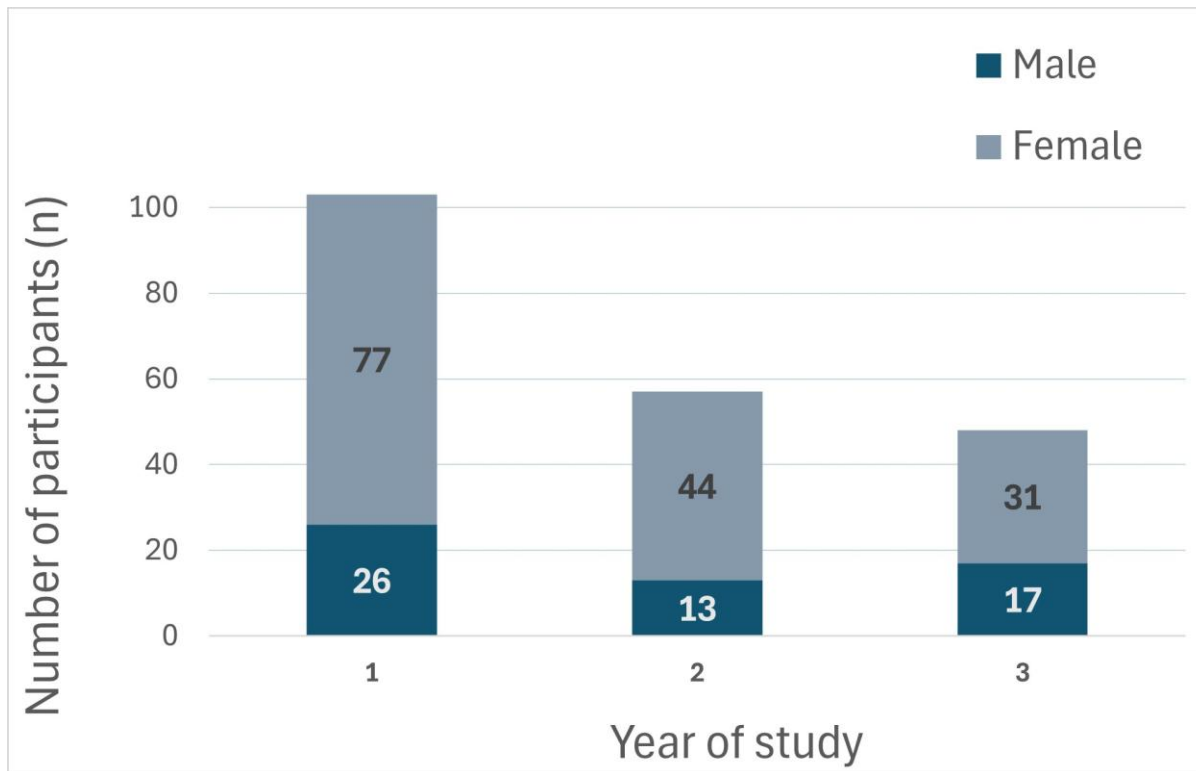
תצפיות אובייקטיביות
בכיתות
(ספירת נוכחות בפועל
בתשעה קורסים
קורסים שונים).

39

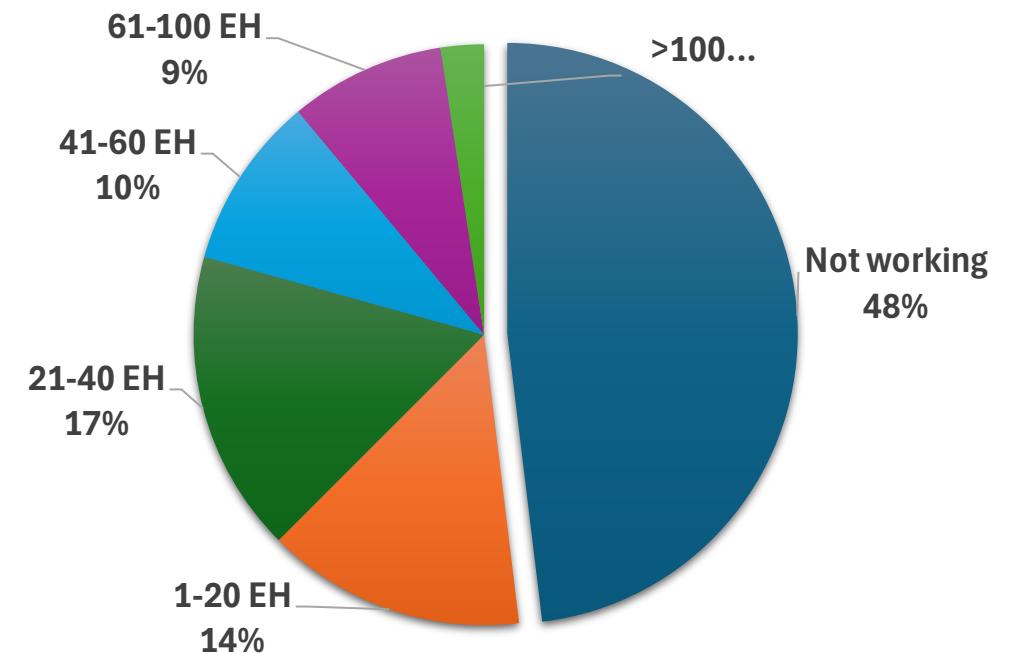
סטודנטים ב-3
קבוצות מיקוד
איכותניות
(חשיפת תפיסות
ומניעים).

16

- המדגם כלל 218 סטודנטים פרה-קליניים
- גילם הממוצע 24.7, 61% מהם רווקים, ל 5% מהם יש ילדים
- החלוקה המגדרית זהה לחלוקה בבתי הספר לרפואה.
- כמחצית מהם אינם עובדים כלל

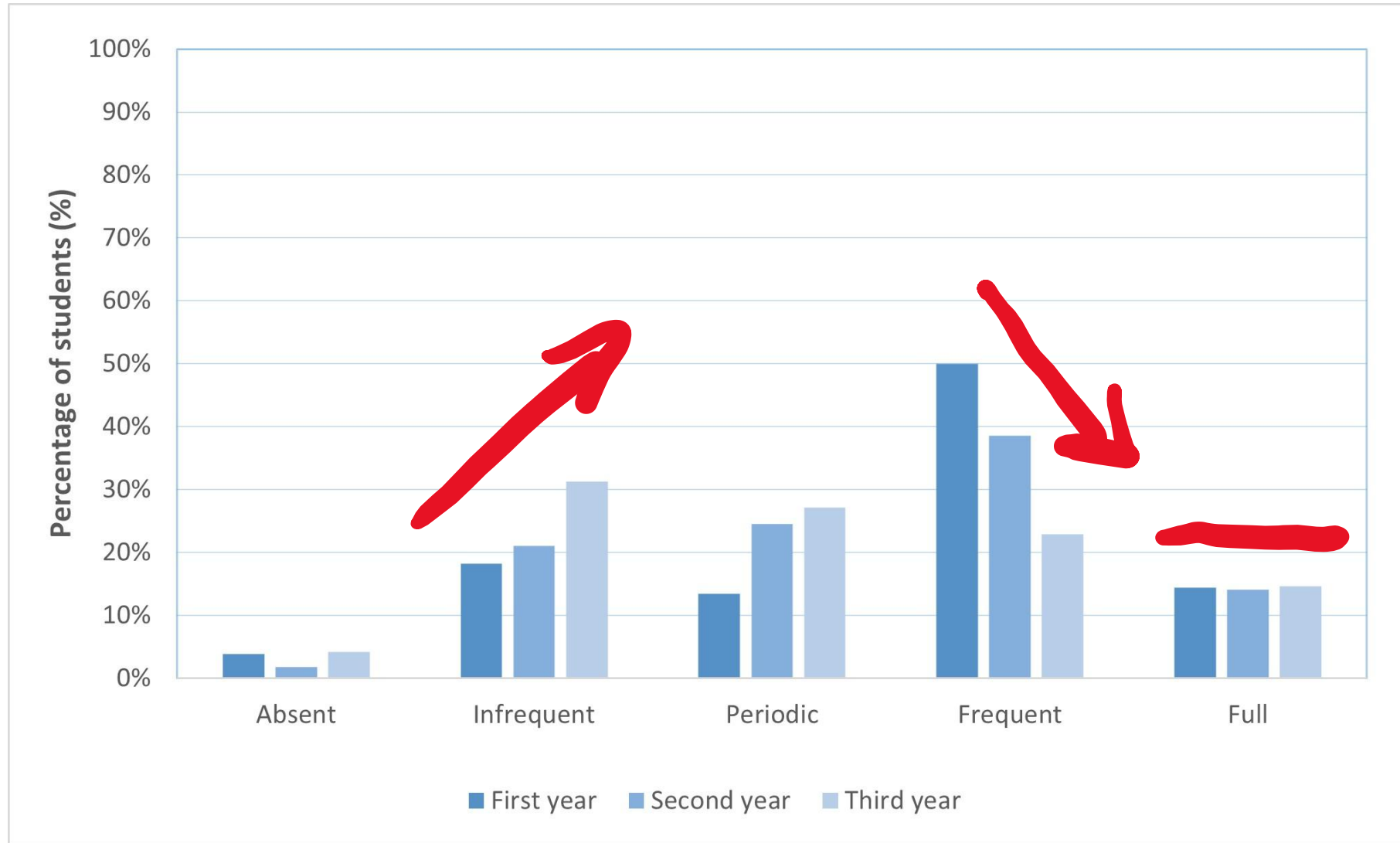

Distribution of participants by year of study and gender

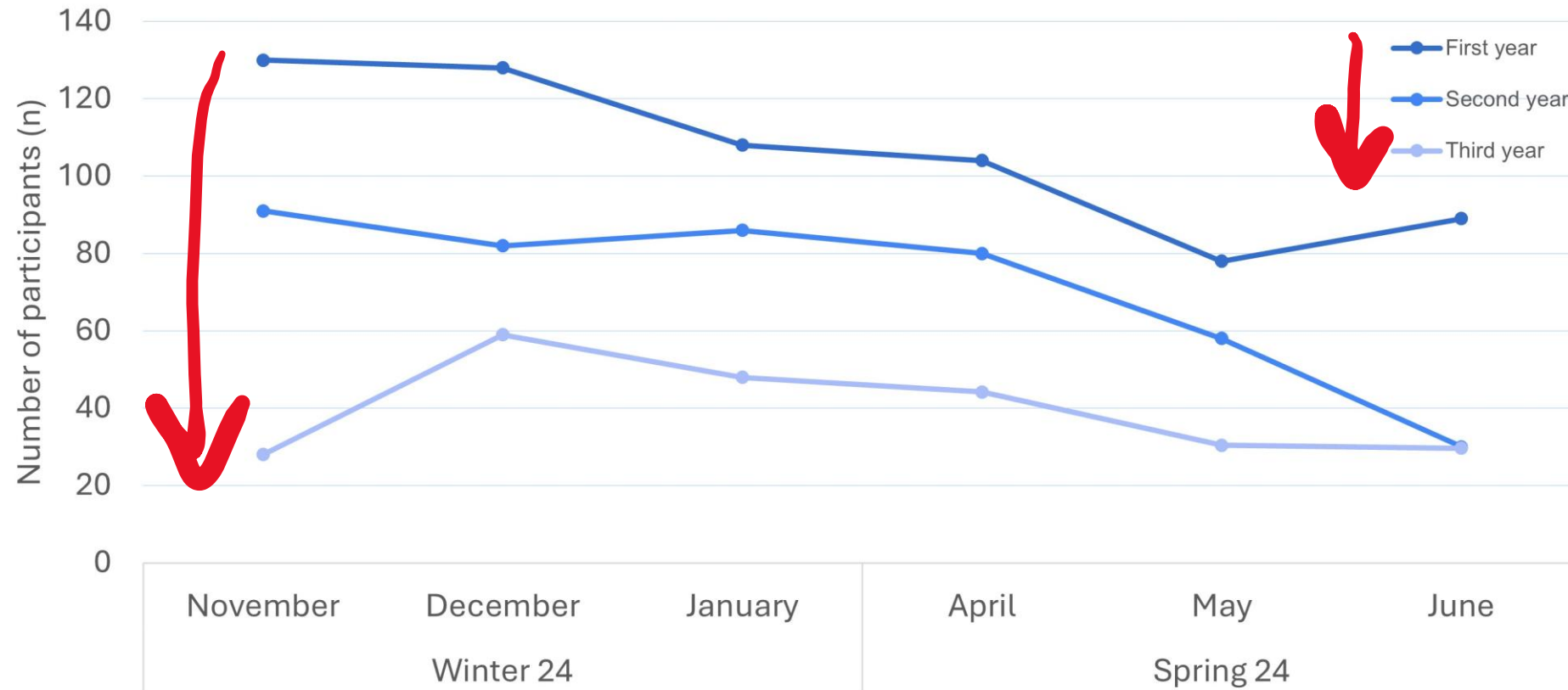
Students' Monthly Average Employment Hours

Attendance Frequency Reported

Attendance Observed

- בתחילת שנת הלימודים, הנוכחות גבוהה יותר – יורדת לקראת סוף הסמסטר
- ככל ששנת הלימוד גבוהה יותר, הנוכחות יורדת

גורמים המשפיעים על נוכחות בהרצאה

* מהם הגורמים העיקריים המשפיעים על החלטתך להגיע לשיעורים פרונטליים. 11.

- ☐ איכות המרצה
- ☐ עניין בחומר הנלמד
- ☐ מיקוד החומר לבחינה
- ☐ צורך באינטראקציה עם המרצה
- ☐ צורך באינטראקציה עם סטודנטים
- ☐ אילוצים חיצוניים (עבודה, משפחה, מילואים)
- ☐ Other

בחירה מרובה

אחר, פירוט מילולי

שני גורמים, מלל חופשי

* התייחס/י לשני הגורמים המשמעותיים ביותר בהחלטה האם להגיע או לא להגיע לשיעור מסוים, ותאר/י כיצד הם משפיעים. 12.

Enter your answer

יש לא מעט מרצים שלא מלמדים טוב, והנוכחות בהרצאות שלהם לעיתים נדירות משפרת את הבנת החומר

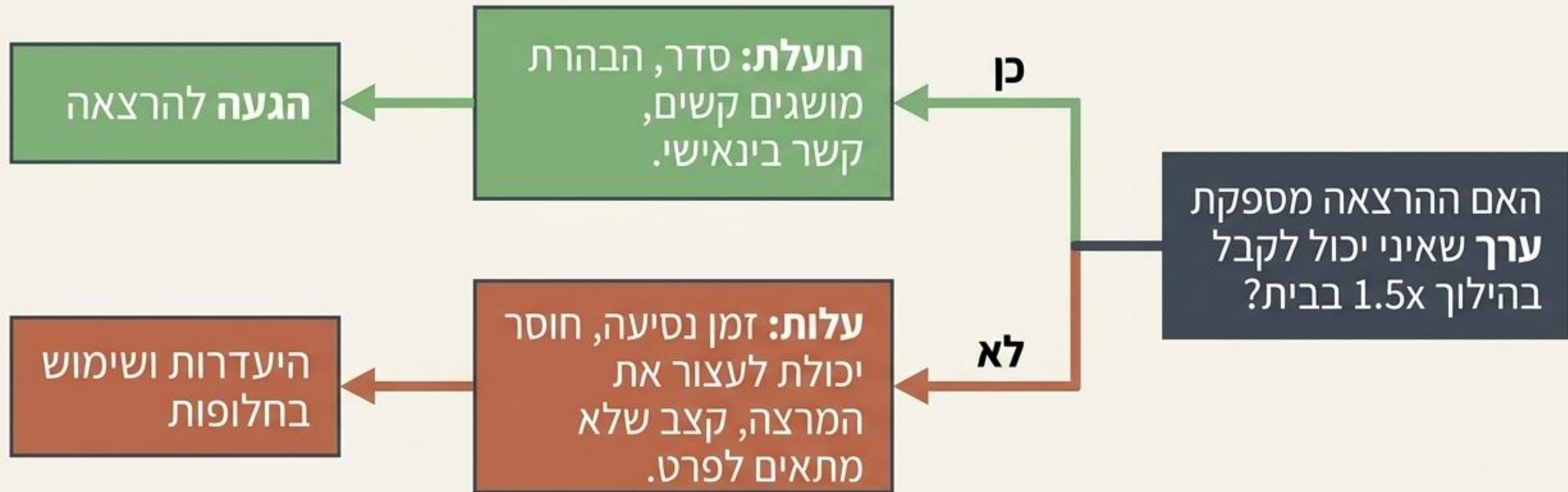
"אני מעדיף ולומד טוב יותר לבד; עם זאת, אני גם נהנה ללמוד בחברת אחרים, גם אם אנחנו לא לומדים יחד, הן בשל האווירה החברתית והן בשל האווירה האקדמית שנוצרת"

"עלות מול תועלת — אני נהנה להגיע בשביל החוויה החברתית, אך בתקופות עמוסות אני מתעדף למידה איכותית"

"כאשר חומר ההרצאה רלוונטי לחיים ולעתיד, ולא רק למבחן, כיף להגיע ולהקשיב"

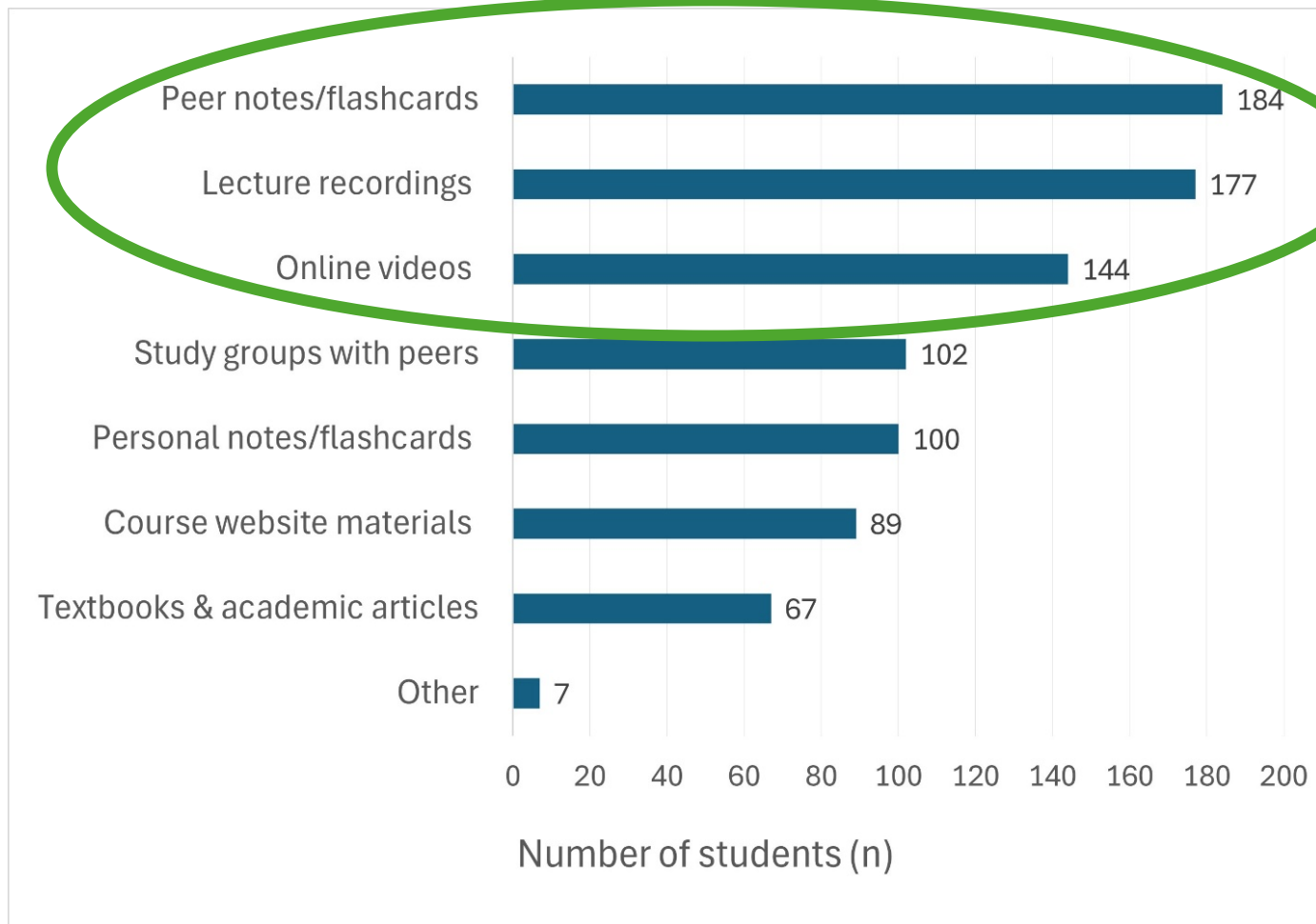
גורם	% הסטודנטים שבחרו בגורם – כמותי (מספר סטודנטים)	% הסטודנטים שציינו את הגורם כאחד משני המשפיעים ביותר – איכותי (מספר סטודנטים)
איכות ההרצאה (הוראה)	80.7% (168)	67.3% (140)
אינטראקציה חברתית: צורך באינטראקציה עם המרצה	25% (52)	12.5% (26)
אינטראקציה חברתית: צורך באינטראקציה עם עמיתים	53% (111)	2.4% (5)
עניין בחומר הלימוד	43.2% (90)	2.4% (5)
אילוצים חיצוניים (לו"ז, עבודה, משפחה)	38.5% (80)	17.3% (36)
עומס אקדמי ומיקוד בבחינה	31.7% (66)	16.8% (35)
איכות וזמינות חומרי למידה והקלטות	8.2% (17)	24.5% (51)
סגנון למידה אישי	4% (8)	22.1% (46)

דוגמא למשוואת העלות תועלת של הסטודנט

משאבי למידה חלופיים שאינם הרצאות

Learning resources used by students

סיכומים של סטודנטים אחרים

או משנים קודמות, הקלטות

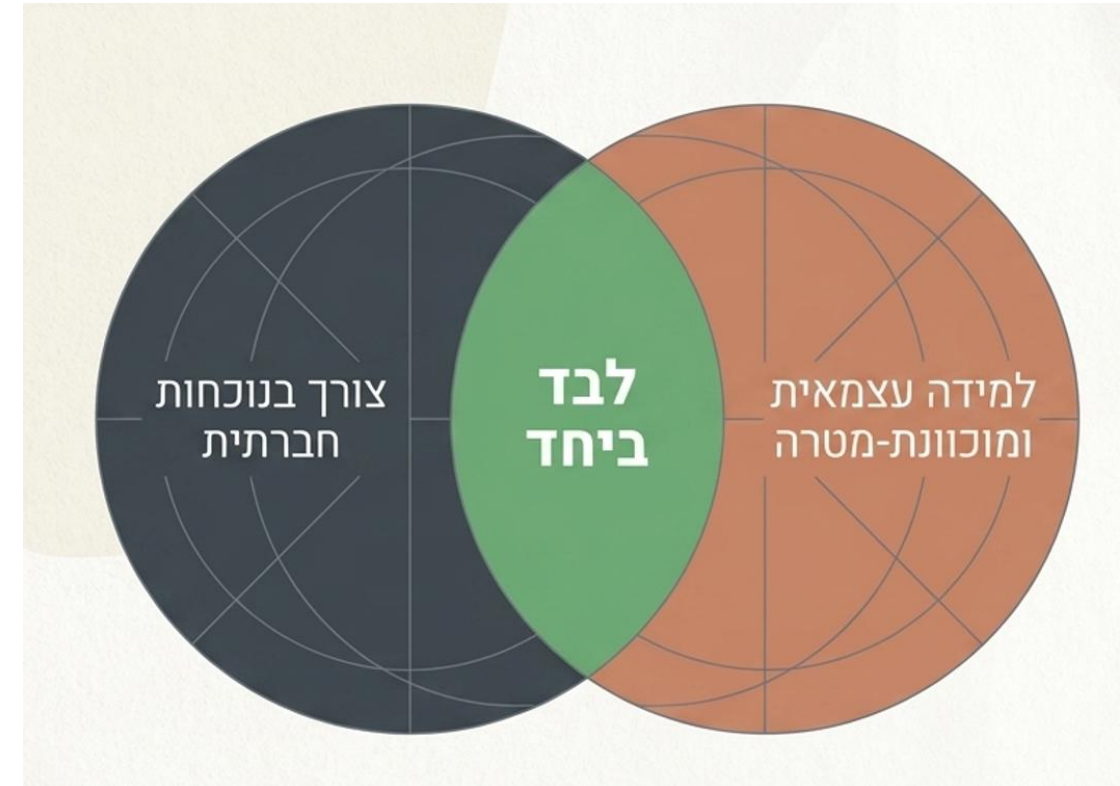
וסרטונים

* Students could select any number of resources

סגנון למידה של סטודנטים

Learning Style	n	Percent
Independent learning	134	62%
Peers learning groups	57	27%
Both	24	11%

Preferred learning style among students

סיכום ממצאים: מנגנון העדרות אסטרטגית

Assessment

- Driver of learning
- Students adapt learning strategies to optimize performance

Biggs, 1996; Cilliers, et al., 2012

Strategic absenteeism – a response to perceived misalignment between instruction and assessment

דיון ומסקנות

- קיימת שונות בסגנונות הלמידה ובצרכים של הסטודנטים.
- ניהול כיתה ואסטרטגיות הוראה, כגון עיצוב קורס אינטראקטיבי, למידה מבוססת בעיות (PBL) והכשרה ממוקדת של חברי סגל, יכולים לתת מענה בעיית ההעדרות ולשפר את תוצאות הלמידה.
- מרצים עשויים לפרש אי-הגעה לשיעורים כחוסר מעורבות: לעומת זאת, סטודנטים מתארים זאת לעיתים קרובות כבחירה מכוונת ואסטרטגית.

תובנה מרכזית

פער התפיסות בין הסטודנטים לסגל
הבעיה – אולם הרצאות ריק...

כוונת הסטודנט

יעילות, התאמה לדרישות
המערכת, ניהול זמן אסטרטגי,
למידה מוכוונת-מבחן.

תפיסת הסגל

• חוסר כבוד, עצלנות, חוסר
מקצועיות, היעדר מעורבות
בחומר.

הפתרון אינו אכיפת הנוכחות בכיתה, אלא גישור על פער הציפיות

יש להתאים את אסטרטגיות ההוראה שלנו לאתגרים ולשינויים הצפויים בקרב דור הרופאים העתידי

Thank you!

- Effrat Akiri effrat@technion.ac.il
- Marina Tal marina.t@technion.ac.il
- Omri Barak omrib@technion.ac.il